

Bijlage 2: Begrip Ruimtelijke kwaliteit en omgevingswaarde

Ruimtelijke kwaliteit

Het begrip ruimtelijke kwaliteit wordt meestal benoemd als een optelsom van de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Volgens de 'Handreiking voor duurzame gebiedsontwikkeling' van het Ministerie van VROM omvatten deze drie as-

gebruikswaarde	belevingswaarde	toekomstwaarde
samenhang	diversiteit	duurzaamheid
patroon	structuur	proces
functie	vorm	tijd
integratie	compositie	ontwikkeling
doelmatigheid	identiteit	sturende werking
functionele geschiktheid	herkenbaarheid	doelmatigheid in tijd
doelmatig gebruik	zingeving	uitbreidbaarheid
doelmatige aanleg	attractiviteit	aanpasbaarheid
doelmatig in beheer	schoonheid	flexibiliteit
bereikbaarheid		
interferentie		
efficiëntie		

pecten de volgende factoren:

Omgevingswaarde

Eén van de instrumenten die de Omgevingswet biedt om ruimtelijke kwaliteit te borgen, is de omgevingswaarde. Middels omgevingswaarden kunnen overheden (waaronder gemeenten) name-

lijk de kwaliteit vastleggen die zij voor de fysieke leefomgeving willen bereiken. Deze kwaliteit moet objectief vast te stellen en meetbaar zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om waarden voor de luchtkwaliteit of de waterkwaliteit. Een voorbeeld hiervan is een omgevingswaarde van 20µg/m³ als gemiddelde per kalenderjaar voor zwaveldioxide. Ook zijn omgevingswaarden voor geur en lichthinder denkbaar. Gemeenten mogen alleen omgevingswaarden vaststellen op terreinen waar Rijk of provincie geen omgevingswaarden hebben vastgesteld. De gemeente neemt de omgevingswaarde uiteindelijk op in het omgevingsplan.

Wanneer een overheid een omgevingswaarde heeft vastgesteld, dan is die overheid verplicht om te meten en te beoordelen of aan die waarde wordt voldaan. Als de waarde niet gehaald wordt of niet gehaald dreigt te worden, is de overheid verplicht een zogenoemd programma vast te stellen waarin de acties van de overheid staan vermeld om de omgevingswaarde alsnog te halen.